

Zuzana Tesaříková

Utopické světy v románech *Naiv.Super.* a *Doppler Erlenda Loea*

(diplomová práce na UK FF – Ústav germánských studií 2009)

Autorka se zaměřuje na dva romány současného norského prozaika Erlenda Loeho a zkoumá, do jaké míry v nich lze najít utopické prvky. V prvních částech diplomové práce nejdříve shrnuje různé teorie zabývající se pojmem utopie a konstatuje, že v otázce definicí tohoto termínu vládne značná nejednotnost. Poté s pomocí sekundární literatury vymezuje svůj vlastní přístup k tématu, respektive stanovuje vlastní „narativní model utopie“. Tento model specifikuje v kapitolách 4 a 5, v kterých blíže charakterizuje časové a prostorové rysy utopického fikčního světa. V kapitole 6 pak diplomandka tento model uplatňuje v analýze daných dvou románů. Dochází k závěru, že hlavní postavy těchto děl si opravdu vytvářejí jakési alternativní mikrosvěty, které lze nazvat utopickými.

Práce je velmi zdařilá a v mnoha ohledech vynikající. Vyzdvihnout bych chtěl zejména dvě věci: diplomandčiny výborné formulační schopnosti a zvládnutí velkého množství sekundární literatury – autorka nejen načetla na diplomovou práci neobvykle vysoký počet odborných textů, ale ve většině případů na ně také v textu smysluplně odkazuje. Rovněž bych chtěl zmínit, že prakticky ve všech případech, kdy diplomandka vyjadřuje nesouhlas s tvrzeními ostatních odborníků, jsou její názory pevně podepřeny argumenty. V tomto ohledu bych také rád uvedl, že za obzvláště zajímavou a důležitou část práce považuji kapitolu 7. V ní se diplomandka zamýšlí nad různými dimenzemi ironie v daných románech a tvrdí, že implicitní autor se od ztvárněných utopických světů pomocí ironie „distancuje a podrobuje je kritice“ (75). V tomto se autorka rozchází s řadou jiných badatelů a kritiků (kteří tvrdí, že implicitní autor se s utopii daných děl identifikuje), ale její argumenty rozhodně zní přesvědčivě.

Celkový dojem kazí občasné překlepy typu „Anderson“ (17) místo „Andersen“ nebo „u Mannheimovi [!] kritiky“ (9) (zřejmě nejzávažnější – protože mění význam důležitého tvrzení – překlep lze nalézt na str. 36, kde je v citátu ze Stanzela uvedeno slovo „reliable“, ale má tam být pravý opak, tedy „unreliable“) a především nezvládnutí pravidel české interpunkce. Prohřešky proti těmto pravidlům se bohužel vyskytují téměř na každé stránce. Například na str. 7 lze nalézt celkem tři zcela jednoznačné interpunkční chyby. Diplomandka má problém zejména s takovými souvětími, v nichž je vedlejší věta vztažná vložena do věty hlavní. O tom se lze přesvědčit například na str. 23, kde se – rovněž třikrát – opakuje právě tento druh chyby: „Na všech popisech prostoru, který obývá utopická společnost [,] zaráží na první pohled jedna skutečnost“; „Druhým rysem utopického prostoru, který s odlehlostí koresponduje [,] je jeho *izolace a uzavřenost*“; „Nebezpečí, která čekají za hranicemi státu [,] by mohla utopickou říši rozvrátit.“ Když se zmíněné dva nedostatky vyskytnou společně a opakovaně na relativně malé ploše, výsledkem je někdy text, který působí z hlediska posledních úprav odbytě (viz např. Úvod, který je jen o něco delší než jedna stránka, ale přesto v něm najdeme dvě chyby v interpunkci („předestřu [,] jakou“, „popíše [,] nakolik“ 6) a tři překlepy („otevřené díla“, „na literární poli“, „utopický světů“ 5).

Práci vřele doporučuji k obhajobě.

6. 9. 2009

Doc. Mgr. Martin Humpál, Ph.D.